

Sygn. akt *XVII AmE 82/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Anna Maria Kowalik
------------------	-------------------------------------

po rozpoznaniu 28 kwietnia 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powódki od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 7 grudnia 2017 r. Nr (...)

oddala odwołanie.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmE 82/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 7 grudnia 2017 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r., poz. 220 ze zm.) (dalej p.e.) w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r. Nr 133, poz. 924) (dalej Rozporządzenie) oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1257) w związku z art. 30 ust. 1 p.e., po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego orzekł, że Fabryka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. (dalej powód) w dniu 10 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektów zlokalizowanych w P. przy ul. (...) oraz przy ul. (...) naruszyła obowiązek w zakresie dostosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 p.e. i za to działanie na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. wymierzył Fabryce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. karę pieniężną w wysokości 3 613 zł.

Od powyższej Decyzji powód złożył odwołanie. Zaskarżając Decyzję w całości powód wniósł o jej uchylenie w całości i orzeczenie o braku podstaw do nałożenia kary pieniężnej. Ponadto powód wniósł o przeprowadzenie dowodów z dokumentów wskazanych w uzasadnieniu odwołania na okoliczności w nim wskazane oraz zasądzenie od Prezesa URE na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

Przedmiotowej Decyzji powód zarzucił:

1) naruszenie § 12 ust. 1 i 3 Rozporządzenia w zw. z art. 61 § 1 w zw. z art. 65⁽¹⁾ k.c. w zw. z § 4 ust. 1 załączników A do umowy kompleksowej z dnia 18 grudnia 2014 r. nr (...) (dla punktu poboru energii elektrycznej w lokalizacji przy ul. (...) w P.) oraz umowy z dnia 14 kwietnia 2010 r. o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) (dla punktu poboru energii elektrycznej w lokalizacji przy ul. (...) w P.) poprzez dokonanie przez Prezesa oceny zebranego materiału dowodowego w sposób dowolny i wybiórczy i bezzasadne i sprzeczne z zasadami logiki przyjęcie, że spółka została w prawidłowy sposób powiadomiona o obowiązujących od dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczeniach w poborze energii elektrycznej i była w stanie je realizować zgodnie z § 12 ust. 1 Rozporządzenia w sytuacji, w której wszechstronna ocena zebranego materiału dowodowego musiałaby doprowadzić organ do wniosku, iż powiadomienie pocztą e-mail wysłaną do A. T. było nieskuteczne wobec faktu, iż pracownik ten przebywał na zaplanowanym urlopie wypoczynkowym i przedmiotowej korespondencji nie odebrał, zaś ww. postanowienia umów w powiązaniu z regulacjami Rozporządzenia wymagały pisemnego powiadomienia odbiorcy o wprowadzanych ograniczeniach, a tym samym nie zaistniały przesłanki do stwierdzenia, że spółka nie stosowała się do ograniczeń nałożonych na podstawie art. 11d ust. 3 p.e., a co za tym idzie nie zaszyły przesłanki do zastosowania kary pieniężnej, o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.,

2) naruszenie art. 11d ust. 3 p.e. w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. poprzez stwierdzenie, że spółka nie stosowała się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej nałożonych przepisami prawa co uzasadnia wymierzenie wskazanej w pkt 2 sentencji Decyzji kary pieniężnej w sytuacji, gdy ograniczenia w poborze energii elektrycznej nie zostały spółce zakomunikowane zgodnie z przepisami prawa.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o oddalenie odwołania oraz przeprowadzenie dowodów z dokumentów zgromadzonych w toku postępowania administracyjnego na okoliczność prawidłowości wydanej Decyzji.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Fabryce (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. dostarczana jest energia elektryczna do dwóch obiektów zlokalizowanych w P. przy ul. (...) oraz przy ul. (...).

Do obiektu mieszczącego się przy ul. (...) energia dostarczana jest na podstawie Umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) zawartej w dniu 14 kwietnia 2010 r. (umowa z załącznikami k. 76-86, k. 27-30 akt sąd.). Zgodnie z § 3 ust. 6 tej umowy Operator Systemu Dystrybucyjnego ma prawo w okresach niedoboru mocy ograniczyć- zgodnie z Rozporządzeniem- wielkość poboru mocy i energii elektrycznej, a odbiorca zobowiązany jest wtedy dostosować pobór mocy zgodnie z zaleceniami (...).

Pismem z 26 lipca 2011 r. Fabryka (...) zwróciła się o zwiększenie mocy umownej w tym punkcie do 1200 kW od 1 sierpnia 2011 r. (k. 66 akt adm.).

Natomiast do obiektu mieszczącego się przy ul. (...) energia dostarczana jest na podstawie Umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) oraz załącznika A do tej umowy zawartej w dniu 18 grudnia 2014 r. (umowa z załącznikiem k.48-52, 69-73 akt adm., k. 31-35 akt sąd.). Zgodnie z § 4 ust. 2 załącznika A do tej umowy odbiorca zobowiązuje się dostosować do ograniczeń wprowadzonych zgodnie z aktami wykonawczymi do ustawy Prawo energetyczne.

Pismem z 1 sierpnia 2014 r., wysłanym listem poleconym, (...) S.A. przesłał powodowi plany wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązujące od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. dla obydwu obiektów (pismo wraz z planami k. 33-36 akt adm., pismo k. 62 akt adm., okoliczność bezsporna). W planie dotyczącym obiektu z ul. (...) uwzględniono moc umowną na poziomie 1,200 MW (1200 kW) oraz moc bezpieczną na poziomie 0,360 MW (360 kW). Z kolei w planie dotyczącym obiektu z ul. (...) uwzględniono moc umowną w wysokości 0,570 MW (570 kW) oraz moc bezpieczną w wysokości 0,120 MW (120 kW). Wyżej wymienione wartości mocy bezpiecznej zostały

ustalone korespondencyjnie (k. 25-28, 61-62 akt adm.) i widniały już w poprzednim planie ograniczeń (k. 29-32 akt adm.). Z kolei moc umowna dla obiektu przy ul. (...) została określona na etapie opracowywania indywidualnego planu ograniczeń w oparciu o aktualną wówczas moc umowną wynoszącą 570 kW (pismo k. 63 akt adm.).

Pismem z 24 marca 2015 r. Fabryka (...) zamówiła na 2015 r. moc umowną w punkcie przy ul. (...) w wysokości 1150 kW (k. 74 akt adm.). Oznaczona moc umowna została przyjęta do rozliczeń (k. 61, 75 akt adm.).

(...) S.A. (dalej: (...) S.A.” albo (...)) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskim poziomem wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d p.e. wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 p.e., od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Tego samego dnia o godzinie 7:55 i 19:55 pojawiły się komunikaty w Programie (...) informujące o wprowadzonych ograniczeniach (okoliczność bezsporna).

W międzyczasie, 10 sierpnia 2015 r. o godz. 9:16, Fabryka (...) została powiadomiona o wprowadzonych ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii również pocztą e-mail wysłaną na adres głównego energetyka Fabryki- (...) (k. 18, 67-68, 95 akt adm.), a później, o godzinie 14:31 tego dnia, telefonicznie, pod numerem (...) (pismo k. 62, 95 akt adm.).

Jednocześnie, 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 p.e., powiadomiły Ministra Gospodarki i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 p.e., tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r.

Rada Ministrów pozytywnie rozpatrzyła wniosek Ministra Gospodarki wydając 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Na wezwanie Prezesa URE, (...) S.A. (dalej: (...)), do którego sieci przyłączona jest Fabryka (...) Sp. z o.o., pismem z 10 maja 2016 r. przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych, zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się powoda do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do dwóch punktów poboru energii elektrycznej zlokalizowanych w P. przy ul. (...) i przy ul. (...) (k. 7-12 akt adm.). Przy czym w założeniu, w odniesieniu do punktu przy ul. (...), pomimo uwzględnienia mocy umownej z umowy na poziomie 1,150 MW, dopuszczalny pobór mocy w poszczególnych stopniach ograniczeń przyjęto jak w planie ograniczeń, stąd w 11 stopniu zasilania określono go na poziomie 0,570 MW (570 kW).

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął podejrzenie, że powód, we wskazanych przez (...) obiektach, nie dostosował się do wprowadzonych 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Mając na względzie powyższe, pismem z 20 czerwca 2017 r. Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, wzywając jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. Ponadto Prezes URE wezwał powoda do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji, otrzymanych przez

Prezesa URE od (...), wskazujących na stopień niedostosowania się przez powoda do wprowadzanych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz wezwał powoda do przedstawienia szeregu innych informacji i dokumentów (zawiadomienie k. 1- 5 akt adm.).

Pismem z 19 lipca 2017 r. powód przedstawił Prezesowi URE swoje stanowisko w sprawie (pismo z załącznikami k. 13-42 akt adm.). Dodatkowo na wezwanie Prezesa URE z 19 września 2017 r. (k. 44-45 akt adm.) powód przedłożył brakujący dokument (k. 47-52 akt adm.).

Następnie pismem z 12 października 2017 r. Prezes URE wezwał (...) do podania różnych informacji i złożenia wyliczonych dokumentów (pismo k. 54-57 akt adm.), na co uzyskał odpowiedź w piśmie z 30 października 2017 r., do którego (...) załączył wymagane dokumenty (pismo z załącznikami k. 61-86 akt adm.).

Pismem z 15 listopada 2017 r. (k. 91-92 akt adm.) zawiadomiono powoda o zakończeniu postępowania dowodowego w niniejszej sprawie i poinformowano o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym oraz o możliwości złożenia dodatkowych wyjaśnień i dokumentów w określonym terminie.

Po zapoznaniu z materiałem powód złożył pismo z 28 listopada 2017 r. (k. 95 akt adm.).

7 grudnia 2017 r. Prezes URE wydał zaskarżoną Decyzję.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego i sądowego, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona Decyzja jest słuszna i ma oparcie w przepisach prawa. Natomiast podnoszone przez powoda zarzuty związane z niepowiadomieniem go w prawidłowy sposób o obowiązujących od 10 sierpnia 2015 r. ograniczeniach w poborze energii elektrycznej nie są trafne, stąd nie mogą skutkować uchynieniem Decyzji.

Stosownie do § 5 pkt 1 Rozporządzenia powód jest podmiotem zobowiązanym do stosowania się do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, bowiem moc umowna w odniesieniu do obiektu powoda zlokalizowanego w P. przy ul. (...) określona została na poziomie 1200 kW, a dla obiektu powoda zlokalizowanego w P. przy ul. (...) - w planie wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązującego od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r.- określona została na poziomie 570 kW, a następnie w kwietniu 2015 r. zamówiono dla tego obiektu moc w wysokości 1150 kW, zatem wszystkie te wartości plasują się powyżej wskazanej w § 5 pkt 1 Rozporządzenia wielkości 300 kW.

Zgodnie z przepisem art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

W rozpoznawanej sprawie Prezes URE zarzucił powodowi niezastosowanie się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 p.e.

Stosownie do treści tego ostatniego przepisu „**W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.**”

Z kolei zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 p.e. w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. W razie wystąpienia takiej sytuacji Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może

wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła (art. 11 ust. 7 p.e.).

Zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej może powstać w szczególności w następstwie:

- 1) działań wynikających z wprowadzenia stanu nadzwyczajnego;
- 2) katastrofy naturalnej albo bezpośredniego zagrożenia wystąpienia awarii technicznej w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.);
- 3) wprowadzenia embarga, blokady, ograniczenia lub braku dostaw paliw lub energii elektrycznej z innego kraju na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub zakłóceń w funkcjonowaniu systemów elektroenergetycznych połączonych z krajowym systemem elektroenergetycznym;
- 4) strajku lub niepokoju społecznych;
- 5) obniżenia dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, o których mowa w art. 9g ust. 4 pkt 9, lub braku możliwości ich wykorzystania. (art. 11c ust. 1 p.e.).

W przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;

2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. (art. 11c ust. 2 p.e.).

Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7. (art. 11c ust. 3 p.e.).

Reasumując, w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

a) po pierwsze, może wprowadzić ograniczenia w dostarczeniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jej części do czasu wejścia Rozporządzenia, o którym mowa w art. 11 ust. 7 p.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin;

b) po drugie, niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie rozporządzenia.

W rozpoznawanej sprawie (...) skorzystały z obu uprawnień tj. w dniach 10-12 sierpnia 2015 roku wprowadziły ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz powiadomiły Ministra Gospodarki o konieczności wprowadzenia ograniczeń na dłuższy okres. Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Okoliczność, iż doprecyzowanie okresu na jaki OSP może wprowadzić przedmiotowe ograniczenia znajduje się w treści art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., nie oznacza, że nie zostały one wprowadzone na podstawie art. 11d ust. 3 p.e. Treść przedmiotowych regulacji prawnych tj. art. 11 c ust. 2 pkt 2 oraz art. 11 d ust. 3 p.e. pozostaje w ścisłym związku, albowiem dopiero łączna ich treść określająca podstawę do wprowadzenia ograniczenia przez OSP w okresie występowania zagrożenia tj. art. 11 d ust. 3 p.e. oraz możliwy okres, czemu służy art. 11c ust. 2 pkt 2, którego stosowanie jest możliwe już w sytuacji powstania zagrożenia, umożliwia skuteczne wprowadzenie przedmiotowego ograniczenia przez OSP, tj. w ściśle ograniczonym czasie i na ściśle określonym terytorium.

Jednocześnie w tym miejscu podkreślenia wymaga, że nie ma znaczenia, iż w art. 11 c ust. 2 pkt 2 p.e. jest mowa o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii a w art. 11 d ust. 3 p.e. o wprowadzeniu ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii, ponieważ wdrożenie ograniczeń w przesyłaniu lub dystrybucji energii normowane jest z punktu widzenia operatora, podczas gdy ograniczenia te w istocie stanowią ograniczenia w dostarczaniu energii przekładające się na ograniczenia w poborze tej energii, wywołujące skutki dla odbiorcy. Tym samym należało uznać, że w danym zakresie ustawodawca posłużył się różnymi wyrazami dla opisanego tego samego, aczkolwiek z perspektywy dwóch różnych stron- operatora i odbiorcy.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że w art. 11, 11c i 11 d p.e. ustawodawca wielokrotnie i konsekwentnie posługuje się sformułowaniem o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii. Mianowicie ustawodawca uregulował m.in., iż w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (art. 11 ust. 1 pkt 2 p.e.); podał na czym rzeczono ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej polegają (art. 11 ust. 3 p.e.); upoważnił Radę Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1 (art. 11 ust. 6 p.e.), w związku z czym w Rozporządzeniu zawarto szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz konkretnie w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła, stąd Rozporządzenie odnosi do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, w tym określa zakres planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 11 ust. 6a pkt 4 p.e.); wskazał w art. 11 c ust. 1 p.e. w następstwie czego może powstać zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i jakie kompetencje ma operator w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, włącznie z możliwością wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 11c ust. 2 p.e.); zaś w art. 11d ust. 1 p.e. wprost odniósł się do sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej opisanej w art. 11 c ust. 1 p.e., normując jakie działania podejmuje wówczas operator oraz ustanawiając jednocześnie w art. 11 d ust. 3 p.e. dla operatorów, w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, możliwość wprowadzania ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Wynika z tego, że skoro ustawodawca cały czas w powołanych przepisach odnosi się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii to w art. 11 d ust. 3 p.e., w którym ustanawia możliwość wprowadzenia ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii na wypadek wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, do którego odnoszą się wszystkie pozostałe wymienione przepisy poruszające kwestie przedsięwzięcia działań zapobiegawczych w postaci ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, faktycznie reguluje tożsamą czynność wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii.

Ostatecznie za taką konkluzją przemawia uregulowanie z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., iż karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Oznacza ono bowiem, że m.in. na mocy art. 11 d ust. 3 p.e. traktującym dosłownie o wprowadzaniu ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii w rzeczywistości wprowadzane są ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii.

W świetle powyższego OSP posiadała kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń w poborze energii w myśl art. 11d ust. 3 p.e., zaś okres i zakres terytorialny ich obowiązywania, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e.

wprowadzono od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 roku z informacją o zgłoszonej konieczności wprowadzenia dalszych ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7 p.e. Jak już bowiem wskazano, OSP mogło wprowadzić przedmiotowe ograniczenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 p.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Wskazać przy tym należy, iż jedynie realizacja działań z zachowaniem przedstawionej wyżej kolejności umożliwiła uzyskanie podstawowego celu powołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego w kraju.

Zatem przepis art. 11d ust. 3 p.e. stanowi samoistną materialnoprawną podstawę do wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej a niezastosowanie się do nich przez podmioty do tego zobowiązane jest sankcjonowane karą pieniężną określoną w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. Tym samym przekroczenie poboru energii nie tylko w dniach od 12 do 31 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów w kwestii ograniczeń, ale również w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywały ograniczenia wprowadzone przez OSP na mocy art. 11d ust. 3 p.e., jest zagrożone karą pieniężną z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Przy czym skoro to operatorzy systemu elektroenergetycznego wprowadzają ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na zasadzie art. 11d ust. 3 p.e. stosowanie się do ograniczeń w poborze energii obciąża odbiorców tej energii, którzy podlegają karze w razie naruszenia ustalonych przez operatorów ograniczeń. Zgodnie bowiem z treścią art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Przepis ten nie zawęża kręgu podmiotów podlegających karze, tak więc obejmuje on wszystkie podmioty niestosujące się do ograniczeń w poborze, a tym samym wszystkich odbiorców energii.

Powód nie dostosował się do wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 p.e ograniczeń w poborze energii.

Niedostosowanie miało miejsce 10 sierpnia 2015 roku, co wynika z materiału dowodowego i zostało stwierdzone przez Prezesa URE w Decyzji, w której oznaczono wartości przekroczeń poboru dla obydwu punktów poboru przy ul. (...) i ul. (...) w P. i obliczono karę w oparciu o łączne przekroczenie mocy w tych dwóch punktach. Prezes URE kierował się przy tym informacjami uzyskanymi od (...) bazującymi na planach wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązujących od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. dla obydwu ww. punktów poboru, z tym, że dla obiektu z ul. (...) w P. organ przyjął w 11 stopniu zasilania jako moc bezpieczną zmienioną moc umowną, czyli nie 0,570 MW a 1150 MW, co odpowiada nowym ustaleniom powoda z (...) o pobieraniu mocy umownej w wyższej niż dotychczas wysokości, dokonany już po określeniu rzeczonożego planu dla tego obiektu.

Podkreślenia wymaga, iż niedostosowanie się przez powoda do ograniczeń wystąpiło mimo, że komunikaty na temat wprowadzenia ograniczeń ogłoszone zostały w radiu- 10 sierpnia 2015 r. o godzinie 7:55 i 19:55 w programie(...). Natomiast komunikaty przekazywane drogą radiową były dla powoda wiążące. Wynika to z § 12 ust. 2 Rozporządzenia ustanawiającego generalny sposób powiadomienia o obostrzeniach drogą radiową w komunikatach energetycznych właśnie w programie (...) o godzinie 7⁽⁵⁵⁾ i 19⁽⁵⁵⁾ oraz z § 12 ust. 1 Rozporządzenia, który zakłada, że ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania. Tym samym wobec powiadomienia powoda drogą radiową zgodnie z § 12 Rozporządzenia przed wprowadzeniem obostrzeń, powód powinien podporządkować się nakazom zawartym w rzeczonych komunikatach, niezależnie od tego z jak długim wyprzedzeniem się pojawiły, czego nie uczynił.

Niepodporządkowanie przez powoda nakazom ograniczenia poboru energii określonym w komunikatach radiowych należy zatem uznać za naruszenie prawa. Usprawiedliwieniem dla tego zachowania nie może być okoliczność, iż faktycznie od wielu lat nie wprowadzano ograniczeń w poborze energii, gdyż powód powinien wdrożyć polecenia zawarte w komunikatach radiowych, nawet jeśli stanowiły one pewne zaskoczenie.

Sąd zważył w kontekście podnoszonych przez powoda zarzutów o nieskuteczności powiadomienia go o obostrzeniach z uwagi na wysłanie wiadomości e-mail w tym przedmiocie o godzinie 9:16 w dniu 10 sierpnia 2015 r. do przebywającego wówczas na urlopie wypoczynkowym pracownika powoda A. T., że wobec tego, iż było to e-

mailowe powiadomienie ogólne, zgodne z treścią przekazywanych komunikatów radiowych, jego odczytanie przez przedsiębiorcę nie miało wpływu na konieczność dostosowania do ograniczeń. Należy bowiem zwrócić uwagę, że jak wynika z § 12 ust. 3 Rozporządzenia takie dodatkowe powiadomienia, przekazywane inną drogą niż radiowa, stosuje się w przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają wówczas odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości. Przy czym tylko indywidualne powiadomienia, o których wyżej mowa są obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do komunikatów radiowych, a zatem nadrzędne, o czym stanowi § 12 ust. 4 Rozporządzenia. Tymczasem rzeczony e-mail zawierał komunikat dotyczący wprowadzonych stopni zasilania ogłoszonych dla obszaru całego kraju w poszczególnych godzinach, tym samym komunikat ten nie dotyczył wyłącznie powoda i nie różnicował jego sytuacji na tle innych odbiorców, a zatem nie był decydującym a jedynie dodatkowym sposobem powiadomienia przedsiębiorcy oprócz komunikatów przekazywanych drogą radiową mających kluczowe znaczenie w myśl § 12 ust. 2 Rozporządzenia.

Skoro więc powodowi nie komunikowano w e-mailu dedykowanych, indywidualnych obostrzeń wystarczającym było poinformowanie go drogą radiową, dlatego już tylko po wyemitowaniu komunikatów radiowych powód powinien podporządkować się narzuconym restrykcjom, zgodnie z ustawą.

Zaistniała zatem przesłanka do nałożenia na powoda przez Prezesa URE- jako organ wymieniony w art. 56 ust. 2 p.e.-kary pieniężnej, która ma charakter obligatoryjny.

Przechodząc do wymiaru kary Sąd zważył, iż stosownie do przepisu art. 56 ust. 3 p.e. wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-38, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym (...). Zgodnie natomiast z ust. 6, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Ponadto, według ust. 6a Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Oceniając stopień szkodliwości czynu w świetle art. 115 § 2 kk, wobec braku definicji legalnej tego pojęcia w Prawie energetycznym, Sąd musiał wziąć pod uwagę, że powód przekraczał pobór energii w dwóch punktach poboru. Jeśli chodzi o obiekt w P. przy ul. (...), to 10 sierpnia 2015 r. doszło tam do przekroczeń w godzinach od 11 do 14, czyli niedostosowanie miało miejsce w ciągu 3 godzin, podczas gdy wartość przekroczenia dopuszczalnego poboru mocy wyniosła wtedy łącznie 0,735345 MW. Jeśli chodzi zaś o obiekt w P. przy ul. (...), to w dniu 10 sierpnia 2015 r. podobnie niedostosowanie miało miejsce przez te same 3 godziny- od godziny 11 do 14, podczas gdy wartość przekroczenia dopuszczalnego poboru mocy wyniosła wtedy łącznie 0,46917 MW. Łączne przekroczenie dla obydwu obiektów wyniosło zatem 1,204515 MW.

Powód nie stosując się do ograniczeń wprowadzonych ze względu na wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d p.e., dokonując w okresie trudnych warunków zewnętrznych- niskiego stanu wód i upałów mających przełożenie na to bezpieczeństwo- przekroczenia poboru energii w powyższym zakresie, w sposób bezpośredni oddziaływał negatywnie na bezpieczeństwo energetyczne kraju. Pomimo bowiem, że krajowy system elektroenergetyczny ((...)) funkcjonował dalej skutkiem działania powoda mogło być wystąpienie rzeczywistego zagrożenia w pracy całego (...).

Zagrożenie dla pracy (...) jest potęgowane jeśli również inni odbiorcy nie stosują się do ustalonych ograniczeń w poborze energii, dlatego tak ważne jest podporządkowanie poszczególnych odbiorców wprowadzonym restrykcjom. Nie można zatem nie rozpatrywać naruszenia powoda w kontekście niebezpieczeństwa jakie niesie choćby jednostkowe nieznaczne przekroczenie poboru energii przyczyniające się do ogólnego wzrostu przekroczeń wpływających na pracę (...). Wobec więc tego, że nawet nominalnie niewysokie przekroczenie przekłada się na ryzyko doprowadzenia do zakłócenia tak istotnego dla całego kraju systemu, należało uznać, że przekroczenia jakich dopuścił się powód nie były znikomo szkodliwe, ich stopień szkodliwości jest znaczny.

Powyższe nie oznacza odpowiedzialności zbiorowej, ponieważ powód odpowiada tylko za przekroczenia, których dopuścił się indywidualnie. Jedynie waga tych przekroczeń jest potęgowana w perspektywie skutków jakie mogą wystąpić w (...) stanowiącym niejako „system naczyń połączonych”, przez co może dojść do tzw. blackout-u, czyli awarii i kompletnego odcięcia energii mającego daleko idące konsekwencje.

Z tego względu odstąpienie od nałożenia na powoda kary na podstawie ww. przepisu art. 56 ust. 6a p.e., zgodnie z którym Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek, nie było możliwe.

W kwestii zawinięcia trzeba natomiast podnieść, iż profil działalności powoda, który produkuje przewody nie wyklucza konieczności podporządkowania się wprowadzanym ograniczeniom poboru energii. Powód nie jest bowiem podmiotem chronionym przed wprowadzanymi ograniczeniami, jak choćby szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego (§ 6 ust. 1 Rozporządzenia). Będąc zatem zobowiązany do stosowania się do ograniczeń nie podjął możliwych działań ostrożnościowo- prewencyjnych, w tym nie ustalił na przyszłość postępowania, które pozwoliłoby na wdrożenie planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii przyjętych dla powoda. Z kolei jeśli powód twierdzi, że wobec specyfiki jego działalności nie mógł w stosownym czasie wyłączyć urządzeń zasilanych energią elektryczną, gdyż prowadziłyby to w szczególności do uszkodzenia produktów, wyrobów oraz maszyn, to powinien zwrócić się o zwiększenie dopuszczalnej mocy bezpiecznej dla zakładów, czego jednak nie uczynił w stosownym czasie, nie kwestionując ww. planów wprowadzania ograniczeń. W ocenie Sądu świadczy to o braku należytej staranności powoda, który z uwagi na rozmiar i proces produkcji powinien wykazać się dużą zapobiegliwością. Poza tym skoro powód zwrócił w toku postępowania administracyjnego uwagę, iż zbyt szybkie ograniczenie pobieranej energii wiązałoby się z narażeniem go na szkody, oznacza to, że opisywane naruszenie mogło być wynikiem jego świadomego zachowania, gdyż nie zdecydował się na poniesienie ewentualnych strat spowodowanych wyłączeniem energii, tym samym narażając się na odpowiedzialność ustawową. Z drugiej strony Sąd wziął pod uwagę, że jak podał powód w trakcie postępowania administracyjnego, natychmiast przystąpił do dostosowania poboru do zalecanych wartości, aczkolwiek z uwzględnieniem warunków narzuconych przez proces technologiczny stosowany w zakładzie, co w sumie zajęło mu 3 godziny w obydwu obiektach pobierających energię.

Jeśli chodzi o dotychczasowe zachowanie podmiotu Sąd przyjął, iż brak jest danych na temat wcześniejszych naruszeń prawa energetycznego przez powoda i jego karalności w tym zakresie.

Mając na uwadze limit kary określony treścią art. 56 ust. 3 p.e. Sąd uznał więc, że kara w wysokości 3 613 zł będzie adekwatna do wysokości przekroczenia. Wysokość kary pieniężnej stanowi bowiem iloczyn 3 000 zł i łącznego przekroczenia mocy odpowiadającej MW w poszczególnych godzinach doby (1,204515 MW x 3 000 zł). Wartość mnożnika wynika z tego, iż pozwany wziął pod uwagę poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MWh energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. 1 500 zł (odnotowanej 7 stycznia 2016 roku), której należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży energii elektrycznej w okresie 10- 31 sierpnia 2015 roku. Podstawa wymierzenia kary została zaś zawężona wyłącznie do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie powoda do ograniczeń i do stopnia w jakim to niedostosowanie miało miejsce.

W ocenie Sądu zastosowany algorytm nie tylko prowadzi do ustalenia kary proporcjonalnej do zakresu naruszenia, ale jednocześnie wobec jego wykorzystywania do obliczania kary w każdym przypadku naruszania przez odbiorców ograniczeń w poborze energii służy przejrzystości i zapobiega dysproporcjom.

Zdaniem Sądu wymierzona kara nie jest nadmiernie uciążliwa dla powoda, jest odpowiednia do charakteru popełnionego czynu oraz skutków naruszenia obowiązujących norm. Kara ta nie wpłynie ponadto na pogorszenie kondycji finansowej powoda oraz jego płynności finansowej i pozostaje we właściwej proporcji do uzyskanego przez powoda w poprzednim roku podatkowym przychodu wynoszącego (...) zł.

W ocenie Sądu kara ustalona w tych granicach spełni swoje podstawowe cele w zakresie oddziaływania szczególnego na powoda, jak również funkcję prewencji ogólnej. Tak ustalona kara nie przekracza również możliwości płatniczych

powoda. Warto w tym miejscu podkreślić, że kara administracyjna nie stanowi odpłaty za popełniony czyn, lecz ma charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo – zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (tak Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 31 marca 2008 r., sygn. akt SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). Wskazać przy tym należy, iż kara w nałożonej wysokości 3 613 zł, adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia będzie na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje- represyjną i zapobiegawczą sprawiając, że powód, jako podmiot ukarany będzie stosował się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik